

ערב שבועות
ה' סיון תרצ"א
21 מאי 1931
יום ה'

ישיבה עם מזכירות המועצה.

צמחוני מוה"ח : בחורף סודרו שיעורי ערב לעברית -

לסדר 6. כמעט כל הצבור יודע עברית אבל רבים מדברים יודית,

מלבד פוע"צ שמאל שמדברים בכוונה יודית גם עם ילדיהם. ביטן

האחרון בהשפעה השיעורים הפדולוגיים החלו לדבר עברית עם ילדיהם.

בשיעורים עכשיו לומדים 11 איש, מתוכם מהחלוץ המרכזי.

סיפורתי על תכניות הריאורגניזציה של וו"ח בכיוון

של דיצנטרליזציה ושאלתי אם המקום יוכל לקחת על עצמו ועל

חשבון עצמו את הפעולה התרבותית. צמחוני סובר שאם ארליך, המקבל

מוה"ח 6 לא"י לחודש יעזוב לא יהיה איש שיטפל בפעולה התרבותית.

ארליך מלמד בשיעורים, בין התימנים, מדצח בגורדוניה ובמקוסות

אחרים - הרצאות ספרותיות.

לומדים פה 30 לומדים ערבים - כל חלמיד משלם 10

גרוש לחודש, המתקדמים משלמים 15-20 גרוש. המורה ספרדיה

סרמסק. בורלא הקציב לבך לירה לחודש.

הפעולה בקרב התימנים נפסקה לרגל חוסר מקום.

לתימנים יש קלוב לארבעים נער ונערה המתנהל ע"י הצופים המקומיים

המקושרים עם וו"ח. בצופים 30 איש, יש בני אכרים וחושבים עד

גיל 18-20. השת"צ - השתתפו בפגישה במשמר העסק.

קיים פה מוסד פדולוגי - שיחיה שיטחיות בחינוך ילדים,

מבקרים אותו 20% גם מאנשי המקום. יש כאן מקהלה וחזנות, מסעם

מוסיקה עממית. משתתפים בהם גם בני המושבה. יש חוג ליריעת המולדת - 15 איש. מסדרים סיוולים ולומדים הספרות האר"ית בהדרכת צמחוני. שאלתי מדוע אין חוג ללמוד תנועת הפועלים בארץ ? אין סדרין. לא היתה איניציאטיבה לכך. אם לא חמיכה מן החוץ הסבול כל הפעולה התרבותית.

לפני שנה רבו קוני ספרים - ספרות יפה, ספרי חברה. משהורע המצב - נחמטנו הקונים נחרבו קוראי הספרים. חולדות התנועה והישוב לא ידועות לצבור. כשהיו הרצאות סמילנסקי על חולדות הישוב באו הפועלים לשמוע בהמון. "דבר" מחקבל פה 80 (מקודם 100), רק מעטים בקרב האכרים. הארץ 75, דואר היום 10, הפועל הצעיר ואח"ע מחקבלים גם כן בערך 80. קבוצה שילר סרוחקה מהצבור, אותו הדבר הקבוץ המאוחד. חבריהם שנבחרו למוסדות - אינם פעילים. ריחוק מקום גורם - אך יש גם ריחוק עניין. ביחוד זרים אנשי קבוצה שילר, שיש בקרבם בעלי יכולת. אנשי גורדוניה פעילים.

חברים מחאוננים יקבוצה שילר הורידה שכר העבודה והודיעו שאם לא יתנו להם עבודה מהלשכה יקבלו בעצמם בכל מחיר. אחריה החרה החזיק גובר בשם הארגון. יש אומרים שזהו דעה רווחת בצבור שיותר קל להסתדר בעבודה ביחידות.

פולמוטר - בשלפני שנה וחצי רצינו לשמור על שכר 20 גרוש רצו לרכז העבודה בלשכה. גובר אז הודיע שאת חטאיו הוא מזכיר, בעצמו ניסה לחכנים פועלת.

סמילנסקי (סוחובלסקי מעיר - זוהי אידיאולוגיה

שצומחת מהפועל הצעיר). ריכוז העבודה ע"י הלשכה לא הצליח, כי הייתה כאן מסורה של "יזמה פרטית". הרוב בכל זאת החליט לרכז - אבל מפני סירוב הפועלים למעשה לא הצליח הדבר, כי קשה היה לעקור את ההרגלים הישנים. ההתנהגות גובר ועוד מספר חברים של הארגון - אין לזקוף הדבר על-חשבון הארגון כולו - גם היא הפריעה. ההתנהגות הכי גרועה הייתה של אנשי קבוצת שילר. במועצה הודיעו שלא ישמעו.

נחגלגלה שיחה יסודית אם אפשר וכדאי להשלים הלשכה על הצבור בחלוקת העבודה. פרלמוטר הסביר שחבר הארגון מוכרח לחפש לו עבודה בעצמו, כי אחרת לא יתקיים ולא יוכל להיות חבר בארגון. פסטונק שואל: ופועלים אחרים? ומדוע יחכה הקבוץ עד שכל שאר הפועלים יקבלו עבודה - ולא יחפז גם הוא חלקו? המסקנה התחרות, התרופפות וחורדת השכר.

סוחובולסקי על בנין בית הפועלים. נאספו עד 300 לא"י. מזה השקיעו במגרש - 2 דונם - 120 לירה. הקימו יסוד והכינו בלוקים ובנו צריפים - 3 - עכשיו ראו שנעשה שגיאה בחכנית. רוצים להגדיל ברביית. לגמר הבנין לפי התכנית הקודמת דרושות 200 לא"י. אם להגדיל - להוסיף יסוד חדש וגג על אולם גדול דרושות עוד 200 לא"י. לשם כך יש לע"ע רק 20 לירה. אפשר להשיג במקום עד 100 לא"י. יש הצעה ללוות 100 לא"י ע"ח שכר הדירה ($1\frac{1}{2}$ לחודש) יחסרו עוד 200 לא"י. אמרתי לחברים שהשנה לא נחן אף פרוטה, אבל למרות המשבר האיום יש לדעתי, לתקדיש

חלק מאמצעי הסגביה לבנין בחי-פועלים במושבה, ויש להכניס את רחובות בחשבון.

נחשורה שאלה מטבח פועלים. הפועלים אוכלים במסעדות פרטיות. קבוצה של עשרת חברים סידרו להם מטבח - הבחורה מקבלת 3 לירות ואוכל. והאוכל יוצא לכל חבר 63 מא"י ליום - בכל יום בשר. אחדים הביעו דעתם שמטבח פועלים לא יצלח, כי במסעדות אוכלים בקרדיט, על מטבח פועלים אין הפועל יביט כמו על שלו. אם יוכל לאכול ולא לשלם - יעשה ככה.

שאלתי את חבר קבוצת העשרה: כמה עלה לו האוכל

במסעדה פרטית? 9-10 גרוש ליום. הבדל ב-3-4 ליום

ענין שני: פועלי החברה למטעים (20 איש) מקבלים שכרם אחת לשבועים. סידרו לשלוח חבר לח"א להביא להם פרודוקטים ומצאו שזה עולה להם יותר בזול ב-25%-30%, לא פחות מגרוש ביום לכל פועל יותר בזול.

אין דאגה רצינית בהסת' - במקום ובמרכז - לקטנות, והקטנות הללו יקבעו את גורלנו יותר מכל הדברים הגדולים. הענינים המוניציפליים, עומדים לפני בחירות למועצה. זכות הבחירה למי שישב שנה וחכמים חצי לירה. להבחר - 50 לירה וישיבה שנתיים. המועצה מורכבת - על-פי פסק דין רבנים - מ-11 איש - 6 אברים, 5 חושבים (בשנים האחרונות 3 חושבים 2 פועלים). האכרים חסרות הפרומלגיה שלהם משלמים 8% ממס הדירה, החושבים 6,2%. הפעם תהיינה בחירות בלי קוריות. המועצה הקיימת עיברה חוקה חדשה: זכות בחירת חצי לירה ולירה. זמן ישיבה לבעל רכוש

שנה אחת גם לבחור וגם לתבחר. למשאל רכוש שנה לבחור ושנתיים לתבחר. אם אבי משפחה משלם יותר מחצי לירה - כל חצי לירה נוספת מקנה זכות בחירה לאשה ולבנים המבוגרים. הדבר עבר בלי התנגדות הפועלים. סצב המסים ברחובות - לא מחייבים במסים מי שאין לו רכוש. לפועלים למעשה, לא תהיה זכות בחירה. יש רק כמאה ושלשים פועלים בעלי זכות בחירה. בפ"ת יש מס גלגולת המקנה זכות בחירה לפועלים - והפועלים שם מתנגדים למס זה.

בשבתי עם המזכירות בחדר לשכת העבודה נכנסו ערבים אחדים לחבוע כסף. שאלתי לפרש הדבר. סיפרו לי באי-רצון שאלה הם סוחרי הזיפזיף - כלומר גמלים המובילים זיפזיף מנחל רובין בשביל הבהים שהלשכה מקבלת. שאלתי למה לא מביאים זיפזיף ע"י פועלים יהודים. הסבירו שאין לגשת באוטו לנחל רובין מפני החולות, ואין גמל יהודי. כששבתי אחרי הצהרים לח"א - והנה הדבר הראשון שמבטי נחקל בו היו גמלים יהודים ברחוב אליעזר בן-יהודה. על שאלתי הוגר לי שישנם בח"א ששים גמלים יהודים, מאורגנים בקואופרטיב, מרכזם ברחוב יונה הנביא.

ח' סיון
24 מאי
יום א'

ישיבת המזכירות עם וה"ב בשאלת החור.

ו. סוגילבסקי, 28 שנה בארץ תובע מקום בעבודה זמנית בעיריית